

Kommunstyrelsen

Värna demokratin mot våldsbejakande extremism -
kommunalt ansvar (SOU 2016:92)

Nationell samordning och
Yttrande till Näringsdepartementet

Förslag till trygghets- och demokratiutskottets beslut

1. Kommunledningskontorets förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt kommunledningskontorets förslag.

Ärende

Regeringen beslutade den 26 juni 2014 att tillkalla en särskild utredare att i rollen som nationell samordnare förbättra samverkan mellan myndigheter, kommuner och organisationer på nationell, regional och lokal nivå när det gäller arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Utredaren har kommit fram till att det bästa är att föra över ansvaret för nationell samordning mot våldsbejakande extremism från den nationella samordnaren till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Arbetsstrukturen föreslås vara densamma som vid krisberedskap, dvs MSB - Länsstyrelsen - Kommunen. För Linköpings kommuns del anses behovet av nationell samordning ligga i linje med MSB:s tilltänkta samverkansuppgifter, vidare anser Linköping att det är bra att använda sig av krishanteringsstrukturen enligt förslaget.

MSB:s tänkta samverkansuppgifter är att:

1. Bistå i metodfrågor kring att ta fram lokala lägesbilder och handlingsplaner.
2. Följa och analysera utvecklingen av den våldsbejakande extremismens omfattning och karaktär.
3. Samverka med centrala aktörer för att ordna utbildningar, initiera projekt, ta fram handböcker etc.
4. Initiera och följa forskning samt ”paketera” och sprida kunskap så att den kan användas i det praktiska arbetet.
5. Stödja länsstyrelser och kommuner genom vägledning och råd.

Det finns fortsatt ett behov av samordning och kunskapsutbyte i frågan vilket kan lösas av MSB:s ökade uppgifter enligt ovan.

Kommunen förutsätter att om uppdrag förs över från staten till kommunen så sker det enligt finansieringsprincipen.

Linköpings kommun ställer sig positiv till utredningens förslag SOU 2016:92.

Beslutsunderlag:
Tillståndsansökan
Tjänsteskrivelse med förslag till yttrande

Bakgrund

Kulturdepartementet har berett Sveriges Kommuner och Landsting tillfälle att senast 17-03-24 yttra sig över utredningen Värna demokratin mot våldsbejakande extremism – nationell samordning och kommunernas ansvar, SOU 2016:92

(Anstånd har beviljats till 17-04-07).

Den nationella samordnaren är en genomförande kommitté. Ansvarig samordnare vid tidpunkten för överlämnade av betänkandet var Hillevi Engström. Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska ta över samordningsuppdraget att värna demokratin mot våldsbejakande extremism från och med 2018 mot bakgrund av myndighetens nationella riskperspektiv och förmåga att samordna på olika nivåer. På övergripande nivå hanterar myndigheten samhällets samtliga risker och det bör innefatta även riskerna med våldsbejakande extremism. I förslaget ingår också att vid sidan av en nationell samordning ska Länsstyrelserna ha en samordnande roll i länet. Det faktiska arbetet sker sedan ute i kommunerna (skolan, socialtjänsten, demokratifrågor etc.). I varje kommun ska det finnas en samordningsfunktion. Vidare ska en lägesbild och handlingsplan tas fram.

Remissinstanserna ombeds därför att ytterligare belysa frågan om lämplig myndighet utifrån nedan frågeställningar(*nedan i kursiv text*):

*-Vilka behov har ni utifrån er verksamhet av nationell samordning av arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism? **Här kan konstateras att Linköpings behov ligger i linje med MSB:s tilltänkta samverkansuppgifter.***

*-Utifrån dessa behov, vilken myndighet, inklusive myndigheter som inte har behandlats av utredningen, anser ni är mest lämplig att tilldelas uppdraget som nationell samordnare och varför? **Linköpings kommun anser att det är bra att använda krishanteringsstrukturen enligt förslaget.***

Linköpings kommuns perspektiv

Utredaren har kommit fram till att det bästa är att föra över ansvaret för nationell samordning mot våldsbejakande extremism från den nationella samordnaren till MSB. Arbetsstrukturen föreslås vara densamma som vid krisberedskap, dvs MSB - Länsstyrelsen - Kommunen. Överföringen av ansvaret föreslås ske den 1 januari 2018.

MSB:s tänkta samverkansuppgifter är att:

1. Bistå i metodfrågor kring att ta fram lokala lägesbilder och handlingsplaner.
2. Följa och analysera utvecklingen av den våldsbejakande extremismens omfattning och karaktär.
3. Samverka med centrala aktörer för att ordna utbildningar, initiera projekt, ta fram handböcker etc.
4. Initiera och följa forskning samt ”paketera” och sprida kunskap så att den kan användas i det praktiska arbetet.
5. Stödja länsstyrelser och kommuner genom vägledning och råd.

SOU:n innehåller en intervju, med Linköpings kommuns samordnare avseende våldsbejakande extremism i kapitel 4, som ger en positiv bild av Linköpings kommuns arbete.

Kap 6 beskriver hur arbetet med nationell samordning införs i en permanent struktur som följer det arbetssätt som tagits fram i krisberedskapen. (enligt första stycket ovan)

Kommunperspektivet behandlas i kapitel 8 och 9.
Samordnarens sammanfattning av kommunens ansvar:

"Både kommunallagen och skollagen ger stöd för det demokratistärkande arbetet mot våldsbejakande extremism. Framför allt socialtjänstlagen reglerar kommunens ansvar för att motverka att personer ansluter sig till extremism och underlätta att personer lämnar sådana miljöer."

Kommunernas ansvar för att motverka våldsbejakande extremism kräver inte några förändringar av befintlig lagstiftning.

Det finns fortsatt ett behov av samordning och kunskapsutbyte i frågan vilket kan lösas av MSB:s ökade uppgifter enligt ovan.

Kommunen förutsätter att om uppdrag förs över från staten till kommunen så sker det enligt finansieringsprincipen._

Samråd

Linköpings kommun har tagit del av SKL:s yttrande i aktuellt ärende som ligger i linje med detta yttrande.

Kommunledningskontoret

Paul Håkansson

Susanne Aman